

• משהו לנפש •

פנינה מפרשת השבוע

פרשת נשא

על כוס יין מלא

בפרשת השבוע אנו לומדים על הנזיר. הנזיר הוא אדם שבחר לאסור על עצמו להיטמא למתים, להתגלות, וכמובן, לשתות יין.

היחס לנזיר הוא אמביוולנטי.

מחד, אנו מוצאים שקושרים לראשו של הנזיר כתרי שבח והלל. ההתייחסות אליו היא התייחסות של קדושה והערכה. מאידך, לא מעט מקורות מתייחסים לנזיר של הנזיר כאל חטא. התורה דורשת מהנזיר להביא קרבן חטאת על שאסר על עצמו דברים שהקדוש-ברוך-הוא התיר. סגפנות-היתר הזו רחוקה מעולמה של תורה, זירת ההתמודדות של היהדות היא כאן בעולם הזה, פרישות וסיגוף זרים להשקפת תורת-החיים.

אם כן עלינו להבין. האם טוב עשה הנזיר או רע? האם נזירות היא דבר מבורך או פרישות-מיותרת?

על מנת להבין זאת נפנה לדבריו של שמעון הצדיק אודות הנזירות. אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד פעם אחת. בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתי שהוא יפה עינים וטוב דואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה? אמר לי: רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בכבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם אמרתי לו רשע למה אתה מתנאה בעולם שאינו שלך כמי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו: בני, כמוך ירבו נזירי נזירות בישראל (נדרים ט, ב).

שמעון הצדיק נותן בידנו את המפתח לחיי-אמת. הקדוש ברוך הוא ברא עולם יפה, לא חיסר בעולמו כלום – ליהנות בהם בני אדם. יחד עם העולם העניק לנו השי"ת את ספר התורה, התבלין שמלמד אותנו כיצד לחיות בעולם הזה בצורה הטובה ביותר. איסורי התורה לא נועדו להגביל אותנו אלא לכוון אותנו. לכוון אותנו אל הדרך הטובה ואל המטרה – להשתמש בעולם הזה באופן שאנו מתרוממים ומרוממים את כל העולם עמנו.

לעיתים זה קשה. לפעמים היצר הרע מנסה 'לקחת פיקוד', כמו בסיפורו של הנזיר שהגיע בפני שמעון הצדיק, האמצעים נדמים כמטרות. ההנאות הופכות להתמכרויות. 'פחז עלי יצרי'. בהזדמנויות כאלה יש מקום לאיזון, פרישות קיצונית לתקופה מוגבלת כדי שהאדם יכול יהיה להמשיך את חייו גם אחר כך, ממוקד מטרה.

המדד להצלחת הנזירות אינו בשלב הפרישות. התורה מסכמת את הפרשה באמרה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנְּזִיר יַיִן (במדבר, ו, כ). למרות שתקופת הנזירות שלו הסתיימה – הוא הרי שותה יין – התורה עדיין מתייחסת אליו כנזיר, כי זו בדיוק השאלה. האם המעלות הרמות של הנזיר נשארות איתו גם אחר כך? האם הוא מצליח להתרומם ולהתעלות גם כשהוא שותה יין? אם התשובה חיובית, מתברר שהנזירות שלו הייתה טובה ואפקטיבית. אם הוא מצליח לשמר את מעלתו, את האיזונים והבלמים שיצר לעצמו, אזי כתר הנזירות נשאר על ראשו, גם כשהוא חוזר לשגרה.

השבוע נפרדנו בכאב מה'נזיר של דורנו' הרב אורי זוהר זכר צדיק לברכה.

הרב אורי סימל לדור שלם את היכולת לבחור בחיים, להשאיר מאחורי גוו הנאות מופקרות וחסרות הכוונה, ולאור באור החיים. הרב אורי היה שב ואומר שהוא לא משקיע בעולם הבא שלו, הוא משקיע בעולם הזה שלו. הוא בחר לחיות את החיים על פי הוראות התורה. הוא בחר, בהחלטה אישית ופנימית, להיצמד לתבלין שהקב"ה נתן לנו. לחיות חיי נצח, כאן בעולם הזה.

בחג השבועות נעמוד כולנו ונקבל שוב את התורה. נזכור כי התורה שאנו מקבלים בכל יום מחדש היא תורת חיים, תורה שמאפשרת לכולנו ליצור חיי-עולם פנימיים תוך שימוש בכל הטוב שהעניק לנו הבורא.

מי יתן ונזכה!

שבת שלום, חג שמח!

אליהו אילני